

EN MEDLEMSTIDNING FRÅN SCHIZOFRENIFÖRBUNDET

EMPATI

Nr 3 2025

EUFAMI

Ett ärofyllt uppdrag
i europeisk samverkan

PRESENTATION AV STYRELSELEDAMÖTER

RAPPORT FRÅN KONGRESSEN

Projekt TRÄDGÅRDSLIV

– Grön gemenskap och välbefinnande
för personer som lever med schizofreni

Välkommen
till
hösten

VÅRA MED-
LEMMAR
05

NY PSYKOLOG:
DANIEL
ABRAMS **12**

HÄLSA
13

FRÅGA
JURISTEN
14

Utgivare

Intresseförbundet för personer med schizofreni och liknande psykosjukdomar, Schizofreniförbundet

Ansvarig utgivare

Åsa Konradsson Geuken
Förbundsordförande

Adress

Schizofreniförbundet
Hantverkargatan 3g
112 21 stockholm
tel 08-545 559 80
office@schizofreniforbundet.se
www.schizofreniforbundet.se

Redaktör & grafisk form

Elin Ingblom

Redaktionsråd

Åsa Konradsson Geuken
Jeanette Jonsson

Omslag

Foto: Johan Lennartsson

Tryck

Exakta Print AB, Malmö

Antal nummer

Fyra nummer per år

Upplaga

4 500 ex

Prenumeration

250 kr per år

Manusstopp

Nr 4, 2025

Manusstopp 1 oktober
I brevlådan 11 december

Insändare

Max 800 tecken

Villkor

Gästskribenter står själva för sina åsikter. redaktionen ansvarar inte för insänt material. Redaktören tar sig frihet att redigera.

Annonser

08-545 559 80

offi ce@schizofreniforbundet.se

ISSN 2001-709X

Trycksak
3041 0417

Åsa Konradsson-Geuken

Ordförande
Schizofreniförbundet

LEDARE

En ny höst med stolthet, kraft och samverkan

Sommaren har sakta dragit sig tillbaka. Medan kvällarna blivit svalare och dagarna kortare, har många av oss fått tid för vila, reflektion och kanske också nya perspektiv. Nu står hösten framför oss – som ett nytt kapitel fyllt av möjligheter, utmaningar och fortsatt engagemang.

Det är med både stolthet och ödmjukhet jag kliver in i den här hösten i en fortsatt dubbel roll: som ordförande för Schizofreniförbundet och nu också som nyvald president för EUFAMI, den europeiska federationen för anhörigorganisationer inom mental hälsa.

Att få leda vårt svenska förbund är en av de mest meningsfulla uppgifter jag kan tänka mig. Varje möte med medlemmar, varje samtal med beslutsfattare, varje steg mot bättre

vård och stärkt anhörigstöd visar att vi gör skillnad – tillsammans.

Presidentskapet i EUFAMI är inte bara en personlig heder, det är också ett erkännande av Schizofreniförbundets röst i Europa. Vår kunskap, våra erfarenheter och vårt engagemang får nu ytterligare en arena att verka på. Det betyder att våra frågor – om rätt till stöd, jämlik vård och synliggörande av anhöriga – nu får starkare genomslag även på europeisk nivå.

Så, låt oss gå in i hösten med kraft. Vi har mycket att fortsätta kämpa för – och vi gör det tillsammans. För våra medlemmar. För framtiden.

Er förbundsordförande

Vill du bidra till Empati?
Kontakta oss!

Innehåll | Nr 3 | 2025

04 PATIENT-NÄMNDEN

05 VÅRA MEDLEMMAR

06 PROJEKT TRÄDGÅRDSLIV

08 KONGRESS-RAPPORT & INTERVJU

10 PRESENTATION STYRELSE-LEDAMÖTER

12 NY PSYKOLOG: DANIEL ABRAMS

13 HÄLSA SOMATIK

14 FRÅGA JURISTEN

15 EUFAMI RAPPORT

 schizofreniförbundet

GÅ EN UTBILDNING HOS OSS!

Vill du leda Prospect-studiecirkel? Gå vår kostnadsfria ledarutbildning.

Vill du delta i en studiecirkel?

Under 2025 erbjuder vi studie/samtals-cirkel för anhöriga till personer med schizofreni och liknande psykosjukdomar.

Du deltar i en studiecirkel tillsammans med andra i samma situation. Alla bidrar med sina erfarenheter och sin kunskap kring:

- Att hitta rätt vård och stöd
- Att hantera stress
- Hur anhöriga kan vara ett bättre stöd

Deltagandet är kostnadsfritt för medlemmar i Schizofreniförbundet. Under 2025 planeras Prospectcirkel i bl.a. Uppsala, Hudiksvall och Göteborg.

prospect@schizofreniforbundet.se

SCHIZOFRENIFONDEN

Schizofrenifondens insatser kan vara forskning kring Schizofreni och liknande psykosjukdomar eller stöd till projekt av mera praktisk natur. Läs mer på hemsidan. [Schizofreniforbundet.se/schizofrenifonden](https://www.schizofreniforbundet.se/schizofrenifonden)

123-900 72 79

Stöd oss

PATIENTNÄMNDEN – när du vill göra din röst hörd i vården

TEXT Pia Bornevi, Förvaltningschef patientnämndens förvaltning i Region Stockholm och Kristina Holmberg, Chef för patientnämndens kansli i Region Uppsala

I alla Sveriges regioner finns patientnämnder och de kan hjälpa dig att få svar på klagomål eller synpunkter på vård som du eller en närstående är missnöjd med.

– Vi uppmuntrar verkligen patienter att höra av sig till oss, säger Pia Bornevi som är förvaltningschef för patientnämndens förvaltning i Region Stockholm, och Kristina Holmberg som har samma roll i Region Uppsala, håller med. Båda konstaterar att feedback från de som möter vården är avgörande för en personcentrerad vård. Den hjälper till att upptäcka återkommande problem, ger underlag till förbättringsarbete samt ökar patientsäkerheten. Genom att ta tillvara synpunkter stärks också tilliten till vården.

Patientnämndens uppdrag

Patientnämnden är en fristående och neutral instans som kan hjälpa till att få klagomål eller synpunkter besvarade av vårdgivarna och fungerar som en länk mellan patienten och vårdgivaren och ser till att du får ett svar.

Det är viktigt att komma ihåg att patientnämnden inte gör några medicinska bedömningar och inte heller tar ställning till om vårdgivaren har gjort rätt eller fel. Till skillnad mot både patientförsäkringen

Löf och Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har inte patientnämnden någon preskriptionstid. För att kunna göra en anmälan till IVO behöver man först ha anmält till patientnämnden eller till vårdgivaren.

Vad ser patientnämnden?

Patientnämnden i Region Stockholm fick under 2024 in cirka 8 000 ärenden och patientnämnden i Region Uppsala hade under 2024 cirka 2 200 ärenden, vilket är den nivå som de inkomna klagomålen legat på under de senaste åren.

Av dessa rör de flesta vård och behandling men även kategorin kommunikation, i vilken bemötande och information ingår. Även tillgänglighet ligger högt upp på listan. De flesta ärendena rör akutsjukhus följt av primärvård och därefter psykiatri, specialistvård och tandvård. Ärendena som rörde psykiatri var 1006 respektive 222 för patientnämnderna i Stockholm och Uppsala. Dessa handlade oftast om vård och behandling, undersökning/bedömning, läkemedel samt kommunikation, då ofta bemötande och delaktighet.

Kontakt med patientnämnden

Det skiljer sig något hur man får kontakt med patientnämnderna i landet, men oftast kan man höra av sig via en inloggning i 1177.se, via brev/fysisk blankett eller via telefon.

Våra handläggare tar emot dina synpunkter och kan guida dig i hur du kan lämna klagomål eller synpunkter samt informera om dina rättigheter i vården.

Du kan vara anonym om du inte önskar få ett svar utan bara vill framföra något.

– Vi kan bistå med tolk, även teckenspråkstolk och skicka på översättning, men även hjälpa till att formulera klagomålet eller synpunkten så att det blir tydligt för vården vad det handlar om, berättar Pia Bornevi.

Varför ska jag anmäla till patientnämnden?

Även om patientnämnden inte kan göra konkreta förändringar i verksamheten så bidrar ett klagomål ofta till att vårdgivaren vidtar någon typ av åtgärd med anledning av klagomålet. Ditt klagomål är värdefullt och kan bidra till förbättrade rutiner och kvalitetsutveckling. Genom att lyssna på patienters synpunkter kan vården bli mer personcentrerad och patientsäkerheten öka.

Dessutom har patientnämnden i uppdrag att analysera inkomna ärenden och sammanställa rapporter, men även informera till exempel ansvariga nämnder i regionen eller IVO.

– Därför är det så viktigt och bra att höra av sig till patientnämnden – för att din röst kan göra skillnad och bidra till en bättre och tryggare vård för alla, avslutar Kristina Holmberg och Pia Bornevi. ☺

“Livlina” av Gavin Saxin

Du är min livlina
den jag vänder mig till
när jag är under isen

Du dömer mig inte
du ger mig ro
när jag känner
en inre oro

Vårt förhållande är magiskt
den förenar utan ord

Du är min livlina
du är kärleken, som försvann

Du är min gitarr.

En dikt av vår medlem Lars

I hear thousand voices in my split mind	Is it me or them i should believe in
is it me or them i should believe in	I prayed too God take this voices away
Take some pills too calm down	Is it me or him i should believe in Is it me or him i should believe in
But i get dizzy	The night falls and i go to sleep with my voices in my head
The garden of light never come to me	Then its the same tomorrow
My happy days are in dark shadows	Is it my prison or my burden of fate to wandering in this wold
Is it me or them i should believe in Is it me or them i should believe in	Is it me or them i should believe in
I walked in streets and imagine that people look strange at me	Is it me or them i should believe in

BORTOM DEN DJUPA DJUNGELN AV DIAGNOSER OCH SJUKDOMAR

TEXT Michell Malmgren

Bortom den djupa djungeln av diagnoser och sjukdomar, där jag själv konstant försöker navigera mig igenom med en Schizoaffektiv diagnos och ADHD.

Här kryllar det av uttryck som konstig, udda eller annorlunda och med den här texten vill jag uppmärksamma alla dom som dagligen lever med konsekvenserna av att vara just konstiga, udda eller annorlunda. För i dagens ”antistigma” och ”prata om det” samhälle så finns det fortfarande en sak som vi som samhälle inte verkar lyckats få grepp om och det är därför som jag i min enfald skrev den här texten.

Det är förbannat synd, rent ut

sagt, att så många människor exkluderas från arbetsmarknaden bara för att de betraktas som konstiga, udda eller annorlunda. Det är inte bara ett misslyckande utan också ett enormt slöseri med talang och potential. Samhället är så genomsyrat av en snäv uppfattning om vad som är ”normalt” att det gång på gång misslyckas med att se värdet i det som avviker.

I en värld där kreativitet och innovation är avgörande för framsteg, är det ironiskt att de som tänker utanför boxen ofta stängs ute ifrån arbetsmarknaden på grund av just det skälet att dom tänker utanför boxen. För människor som anses ”annorlunda” kan ha unika insikter och förmågor som bidrar till nya lösningar och idéer. Men i stället för att dom personerna inkluderas på arbetsmarknaden, Så stämplas de allt för ofta som olämpliga och oförmögna att passa in i på många gånger ack så fyrkantiga svenska

arbetsmarknadens former.

Att döma människor på grund av hur de framstår och var enda brott är att dom har betet sig ”konstigt”, snarare än vad de faktiskt kan åstadkomma, är inte bara förbannat ytligt det är även djupt orättvist. Arbetsgivare går miste om individer med drivkraft, kreativitet och förmåga att se saker ur nya perspektiv. I en tid då det pratas så mycket om mångfald och inkludering, är det skrämmande hur många som fortfarande marginaliseras. Vi måste ifrågasätta varför ”normalitet” är det enda måttet på arbetsförmåga. Arbetsmarknaden behöver kortfattat förändras! För det är inte förrän vi slutar att exkludera de som inte passar in i våra förväntningar som vi verkligen kan bygga ett samhälle där alla får en chans att bidra – och där vi alla kan dra nytta av de rikedomar som mångfalden faktiskt erbjuder. ☺

TRÄDGÅRDSLIV

– Grön gemenskap och välbefinnande för personer som lever med schizofreni

TEXT Malin Åkersten FOTO Pexels.com

Hur kan en pallkrage fylld med jord och några späda plantor bidra till ökad självkänsla, bättre hälsa och ett starkare socialt nätverk? Det är utgångspunkten för Trädgårdsliv – ett nyskapande projekt där trädgårdsarbete, naturupplevelser och utbildning kombineras för att skapa meningsfulla sammanhang för personer med schizofreni.

Projektet tog form under ett kort men idéfullt möte mellan Schizofreniförbundets Åsa Konradsson Geuken och Malin Åkersten, trädgårdsentusiast och nu färdigutbildad trädgårdsmästare, som valt att göra Trädgårdsliv till sitt examensarbete. I Malins egen lilla radhusträdgård, som hon förvandlat till en blomstrand och pedagogisk hemmaodling, växte idén om att skapa en trygg och terapeutisk plats där människor inte bara kan plantera frön i jorden – utan också så nytt hopp om delaktighet, självförtroende och fysiskt välbefinnande. Projektet möjliggjordes tack vare

finansiering från Stockholm stad, vars stöd har varit avgörande för att omsätta visionen i praktiken. Genom praktiskt odlingsarbete, inspirerande föreläsningar och gemensamma utflykter till gröna miljöer ges deltagarna möjlighet att växa – både bokstavligen och bildligt. I artikeln som följer presenteras några av de olika aktiviteterna och mötena som tillsammans utgör hjärtat i detta unika initiativ.

Mitt bästa rum är trädgården. Min egen lilla radhusvariant eller en pampig slottsträdgård spelar ingen större roll – bara jag får jobba med det som växer. Här lugnar sig min annars lite popcorn-poppande hjärna, kroppen arbetar metodiskt och dagsljuset gör att jag sover bättre. Och jag är inte ensam, enligt Fritidsodlarnas riksorganisation har intresset för odling ökat med 38% de senaste fem åren (<https://for.se/2024/10/29/fritidsodlingens-omfattning-2024/>) och idag finns så kallad Grön Rehab på recept i Sverige. Men trädgården, och trädgårdslivet, har plats för fler! Särskilt för dem som annars inte får plats på andra ställen, som personer med schizofreni eller andra psykosjukdomar. Men hur skapar man en miljö där trygghet, pepp och lärande är viktigare än ett mätbart resultat? Det här var utgångspunkten för mitt examensarbete jag gjorde på min sista termin under

utbildningen till trädgårdsmästare vid Campus Nynäshamn våren 2025. I skrivande stund har vi i Trädgårdsliv just avslutat vårt sjunde tillfälle, och här kommer ett axplock av vad vi gjort tillsammans.

Direktsådd i odlingslådor

”Räcker det så här?” Finja sitter på huk framför odlingsbänken och betraktar noggrant raden av sådda rädisfrön framför sig. Tillsammans har vi just gått igenom vilka grönsaker som dels klarar av att gro i kallare temperaturer, dels växer fort så den lilla gruppen av deltagare i Trädgårdsliv kommer kunna skörda på sommaravslutningen. Resultatet – en odlingslåda sådd till bredden med två sorters rädisor, två sorters spenat, dill, plocksallat och ruccola. Men än dröjer det till skördetider, trots att den tidiga vårsolen värmer ordentligt. En bit bort sitter Anna och planterar om en chili som växt ur sin lilla kruka. Det märks att hon har gjort det förut, Anna har gått trädgårdsgymnasium, och gillar att odla ätbart. Som sista moment ska vi väcka dahlior. Anna och Finja doppar de avlånga knölnarna i lite vatten innan de planterar dem i krukor. Jag berättar att man – konstigt nog – ska vänta lite med vattningen. Istället ska vi ställa dem varmt och låta dem vakna i sin egen takt. Först därefter vill de ha frukost. Tillfället bryts av med en hembakt fika. Anna och Finja pratar med varandra medan jag försöker sitta still. Vårträdgårdens alla göromål drar i mig och överallt ser jag saker jag vill göra. Pausen är viktig för lärande – jag vet ju det – i researchen till mitt examensarbete har jag mötts av faktumet på flera håll. Ändå flackar min blick mellan oklippt prydnadsgräs och stökiga odlingslådor. Jag tar ett djupt andetag och vänder min uppmärksamhet mot Anna och Finjas samtal istället.

Salix – att fläta ett levande träd

”Eh, jag är inlåst.” På vägen hem från stan där jag har hämtat upp deltagaren Leon messar vår gästföreläsare Helene Norrman. På något sätt har bildörren slagit igen då hon befann sig i lastrummet. Hon befinner sig dock hemma hos mig redan, så det är bara att trycka gasen i botten och ta sig till Vällingby fortast möjligast. Efter en högst odramatisk räddningsaktion går vi in i min ateljé, med famnarna fulla av flera meter långa pil-slanor som sprakar i färgerna korallrött, ockragult och olivgrönt. Idag ska vi nämligen lära oss hur man skapar levande träd av pil, eller salix som det heter på latin. Men först får vi en liten föreläsning. Helene är – förutom trädgårdsmästare, trädgårdsdesigner, lärare och min handledare – en inbiten salixälskare. Och det märks. När det så är dags att börja fläta har vi med långt hår ett förspång, men Helene och Leon hjälps åt att reda ut vilka slanor som ska över och vilka som ska vara under. Resultatet blir två träd var som deltagarna

får ta med sig hem, tillsammans med Helens skötselråd. På kvällen får jag ett mess från Leon med en bild av hans träd, stående på hans köksbord.

Försådd inomhus

Det finns nästan lika många sätt att odla som det finns odlare. Jag minns själv hur noggrann jag var med såddjup i början, och rädslan för att förstöra allt om fröet kommer ner en och en halv centimeter istället för en. Idag är jag inte lika ängslig. Tvärtom kan jag tycka det är lite kul att experimentera. När vi ses den här gången pratar jag, Finja och Leon om grobarhet och att man inte vet i förväg vilka frön som gro och inte. Det enda man kan göra är att ge dem de bästa förutsättningarna genom bra jord, värme och vatten. Sen är det bara att hålla tummarna. Samtidigt är det viktigt att inte se trädgårdsjobb som lyckat eller misslyckat. Trädgården är en förlåtande plats. Om ett frö inte gro kan jorden användas till en annan plantering. Om en växt vissnar kan den återanvändas i komposten. Allt vi gör här fyller en funktion. Även om det kanske inte är den vi först föresatt oss. Tillsammans sår vi växter som är bra att så inomhus – som sniglarnas paradrätt sockerärt och bönor, fåglarnas favorit. Vi undersöker också om det kommer bli någon skillnad att så solrosfrön från affären och mina egna från förra årets blommor, och markerar vilken kruka som innehåller vad. Leon säger att han har börjat titta lite på utbildningar inom trädgård, och jag försöker dämpa min lyckoreaktion för att inte skrämja honom till andra tankar.

Sommarskörd

”Det har varit kul att komma hit. Och se hur allt har vuxit.” Jag och Finja sitter på min uteplats och gör en liten utvärdering av kursen hittills. Finja har just fått dra upp de nu knubbiga rädisorna hon sätt några veckor tidigare och tillsammans har vi plockat bladgrönt som hon ska ta med sig hem. ”Jag får ringa mamma och säga att det blir sallad till middag” säger hon och ler. När jag frågar vad hon tycker varit roligast hittills svarar hon ”studiebesöket på Bergianska trädgården” efter en stunds betänketid. Jag kan inte annat än att hålla med – kurstillfället två veckor tidigare, omgivna av spirande grönska i underbart väder, var otrolig. Nu väntar ett sommaruppehåll innan kursens tre sista tillfällen går av stapeln i september. Då har de små majsplantorna förhoppningsvis växt sig meterhøga, och den andra sådden bönor borde vara redo att skörda. När vi ses igen ska vi ha skördefest och laga till våra grönsaker på olika sätt. Och så ska vi till ett äppelmusteri. Men mest ser jag fram emot att få hem deltagarna till Vällingby igen. Det är ju så kul när de kommer hit, och att visa dem hur allt har vuxit! ☺

Schizofreniförbundets Kongress 2025 – Två dagar av kunskap, beslut och framåtblick

TEXT & FOTO

Åsa Konradsson-Geuken

Helgen den 3–4 maj 2025 samlades representanter från hela landet i Stockholm för Schizofreniförbundets kongress – två intensiva dagar fyllda av föreläsningar, erfarenhetsutbyten, demokratisk påverkan och högtidliga inslag.

Programmet tog upp aktuella teman som psykoskompetens i vården, mediebilderna av schizofreni samt resultat från förbundets påverkansarbete.

Lördagens föreläsningar vävde samman evidensbaserad kunskap med berättelser från vår kampanj ”Ett liv värt att leva!”, resultaten från medlemsenkäten och projektet StigmaWatch 2.0. En av höjdpunkterna var Marie Åsberg, senior pro-

fessor i psykiatri och banbrytande inom flera områden, som tillsammans med Jenny Johansson Bornhammar höll en uppskattad föreläsning om det nationella utbildningsprogrammet Psyk-E bas psykos, där Schizofreniförbundet deltar både som föreläsare och i referensgruppen. Under föreläsningen betonades vikten av bred kompetens inom den psykiatriska vården.

Dagen avslutades med en gemensam kongressmiddag, där även Ove S Ohlson-stipendiet delades ut.

Ove S Ohlson-stipendiet 2025 till Christian Dahlström – en röst för öppenhet, kunskap och medmännisklighet

Under lördagens middag tilldelades Christian Dahlström årets Ove S Ohlson-stipendium – ett pris som instiftats till minne av Schizofreniförbundets tidigare ordförande och pionjär inom området psykisk sjukdom. Christian är journalist, författare och en av Sveriges mest

tongivande röster i samtalet om psykisk sjukdom. Han tilldelas stipendiet för sin senaste bok ”Den enda rätta läran”, där han med skärpa och mod granskar ovetenskapliga behandlingsformer inom psykiatrin. Boken synliggör hur människor i utsatta situationer kan drabbas av ideologiskt färgad vård – med stor mänsklig och samhällslig kostnad som följd. Genom sitt arbete har Dahlström visat hur man med fakta, personlig erfarenhet och journalistisk integritet kan förmedla komplexa frågor på ett sätt som berör och väcker insikt. Han når inte bara den breda allmänheten, utan också unga, vårdpersonal och beslutsfattare.

Motiveringen till stipendiet:

Christian Dahlström tilldelas Schizofreniförbundets Ove S Ohlson-stipendium för sin enastående insats i att främja öppenhet, kunskap och förståelse kring psykiska sjukdomar – särskilt de allvarliga tillstånden som ofta möts

av tystnad, rädsla eller fördomar. Genom sin journalistiska integritet, sin uthållighet och sin förmåga att nå unga människor i digitala kanaler, har han gett röst åt en målgrupp som annars sällan hörs. Han har dessutom lyft frågor om schizofreni och psykosjukdomar i en kontext där de annars riskerar att glömmas bort – med värdighet,

“HAN HAR GETT RÖST ÅT EN MÅLGRUPP SOM ANNARS SÄLLAN HÖRS”

FAKTA MED HJÄRTA – en intervju med Christian Dahlström

I samband med stipendieutdelningen samtalande vi med Christian Dahlström om hans skrivande, drivkrafter och framtidssyn för psykiatrisk vård. Han berättar om sin personliga koppling till psykisk sjukdom, varför stipendiet från Schizofreniförbundet betyder så mycket och hur han kombinerar journalistik, egna erfarenheter och forskning för att ge röst åt dem som annars sällan hörs.

Vad betyder det här stipendiet för dig som både journalist och folkbildare inom psykisk hälsa?

Det är en enorm ära att få ett pris av just Schizofreniförbundet, som

företräder människor som lever med schizofreni. Min mamma hade schizofreni och led förfärligt av sjukdomen, att ni tycker att jag har gjort en insats för andra som drabbats av samma öde betyder förstås extra mycket för mig.

Hur tror du att priset kan inspirera andra som också vill ge röst åt dem som annars sällan hörs?

Jag tror att det är viktigt att man lyfter de personer som engagerar sig i den här frågan, eftersom de inte sällan jobbar i motvind. Alla sätt att uppmuntra de som arbetar för en så viktig patientgrupp, som tyvärr ofta hamnar i radioskugga, kan betyda att de får den där extra energin och inspirationen att fortsätta.

Vilka tankar väcker det hos dig att bli en del av Ove S Ohlsons tradition att kombinera fakta med hjärta?

Människor som är empatiska, skickliga och noggranna är nästan det bästa som finns tycker jag. Jag tänker exempelvis på vårdpersonal i psykiatrin jag mött som patient, där den kombinationen är oslagbar. Jag träffade aldrig Ove S Ohlson men har förstått att han var en sådan person. Om någon tycker att jag själv verkar i den andan så kan jag bara hoppas att det stämmer.

Vad är nästa steg för dig efter att ha fått denna utmärkelse – några nya projekt eller idéer på gång?

Just nu arbetar jag med en dokumentär om Nobelpristagaren Arvid Carlsson till min podcast Sinnessjukt, så det är schizofreni-tema även där!

precision och stor medmännisklighet. Christian Dahlström är en stark opinionsbildare men också en empatisk berättare. I Ove S Ohlsons anda kombinerar han fakta med hjärta – och driver på en utveckling mot ett mer inkluderande samhälle där även de mest utsatta rösterna blir hörda. ☺

Sedan gör jag fortfarande många bok-samtal och liknande för min bok ”Den enda rätta läran: så förblindade psykoanalysen det svenska rättssystemet”, som ju också handlar rätt mycket om schizofreni och var det främsta skälet till att jag fick den här väldigt fina utmärkelsen. ☺

Styrelseförändringar – tack och välkomna

Söndagens årsmöte utgjorde kongressens demokratiska hjärta, där vi tillsammans fattade avgörande beslut om förbundets framtid. Det känns oerhört meningsfullt och hedrande att ha fått fortsatt förtroende att leda arbetet som förbundsordförande – ett ansvar jag bär med stolthet och ödmjukhet. Samtidigt vill jag rikta ett varmt och innerligt tack till de avgående ledamöterna Lennart Lundin, Jonas Eberhard, Maria Nyström Agback och Eila Ulf (som avgick vid ordförandemötet 2023) för deras ovärderliga insatser och engagemang.

Ett särskilt tack vill vi också rikta till Kristoffer Järbel, som avslutade sitt uppdrag i styrelsen 2023. Tyvärr nådde inte inbjudan till årsmötet fram, vilket gjorde att han inte kunde avtackas som planerat. Vi är hemskt ledsna för detta och vill framföra vår uppriktiga ursäkt. Kristoffer har bidragit med stor kunskap och engagemang under sin tid i styrelsen, och vi är mycket tacksamma för hans insatser.

På nästa uppslag presenterar vi de nyvalda styrelseledamöterna – redo att fortsätta det viktiga arbetet tillsammans med mig och med hela förbundet i ryggen.

Fyra nya ledamöter valdes in vid Schizofreniförbundets kongress:

En ny energi för framtiden

Under Schizofreniförbundets kongress 2025 valdes fyra nya styrelsemedlemmar in – en stark kvartett som kommer att bidra med både nytänkande och gedigen erfarenhet. Med dessa tillskott i styrelsen ser förbundet fram emot en framtid präglad av engagemang, utveckling och ett fortsatt fokus på att förbättra livskvaliteten för personer med schizofreni och deras närstående.

Peter Johansson valdes in som styrelseledamot redan under ordförandemötet 2024, och fortsätter nu sitt uppdrag som en viktig del av styrelsens gemensamma arbete.

Här följer bilder och korta presentationer av de nya ledamöterna, där de berättar om sina erfarenheter och sitt engagemang för förbundets arbete.

Foto: Kitty Larsson

LARS LARSSON 1:E VICE ORDFÖRANDE

Jag har varit aktiv i IFS Stockholms läns föreningsliv och styrelse sedan 2022. Jag sökte mig till IFS då jag kände att jag behövde bli bättre på att ge min dotter stöd i hennes återhämtning.

I föreningen har jag fått mycket information och kunskap genom att delta i diskussionsgrupper med andra anhöriga vilket vidgade mina vyer och gav mig nya insikter i anhörigas och självverfarnas situation och förbättringspotentialen i vården.

Jag leder Prospectstudiecirklar för familj och vänner.

2025 gick jag med i Schizofreniförbundets styrelse. I förbundet vill

jag driva frågor kring anhörigstöd och Prospect, vidareutveckla förbundets organisation att bli ännu mer slagkraftigt genom nationell och internationell samverkan, stödja självverfarna att komma ut i arbetslivet och spridning av Peer support inom vården.

Jag är utbildad civilekonom och arbetat i näringslivet hela min yrkestid som nu är avslutad.

“JAG VILL DRIVA FRÅGOR KRING ANHÖRIGSTÖD OCH PROSPECT, VIDAREUTVECKLA FÖRBUNDETS ORGANISATION ATT BLI ÄNNU MER SLAGKRAFTIGT GENOM NATIONELL OCH INTERNATIONELL SAMVERKAN, STÖDJA SJÄLVVERFARNA ATT KOMMA UT I ARBETSLIVET OCH SPRIDNING AV PEER SUPPORT INOM VÅRDEN”

Foto: Privat

PETER JOHANSSON

Peter Johansson heter jag och bor i Malmö. Jag vill gärna jobba mot stigma och känna gemenskap med andra i förbundet. Har egen erfarenhet av schizofreni sen min diagnos för 28 år sedan. Är sedan många år även medlem i EG (Erfarenhets Gruppen). Jag vill göra skillnad för våra medlemmar genom att vara påläst och engagerad i viktiga frågor. Speciellt tandvårdskortet som i dagarna har försämrats för vår målgrupp. Har sten koll på TLV, Tandvård- och läkemedelsförmånsverket. Den statliga myndighet som bestämmer priserna på medicin samt tandvård. Hjälper även studenter med information om sjukdomen.

Foto: Lars-Gunnar Krantz

JEANETTE JONSSON

Jag heter Jeanette Jonsson och har arbetat hela mitt yrkesliv inom psykiatri. Främst inom psykosvården som kurator och case manager. Jag har haft förmånen att arbeta i en välfungerande verksamhet med många möjligheter för både patienter och personal. Anhörigfrågor har alltid varit viktiga för mig, kanske för att jag själv har erfarenhet av psykisk sjukdom i familjen samt träffat många anhöriga i mitt arbete. Under de sista åren av mitt yrkesliv arbetade jag med utbildning, handledning och implementering av vårdmodeller som Vård- och stödsamordning.

Efter några år som pensionär började ett behov av att engagera sig i något dyka upp varför jag frånt att varit passiv medlem i många år blev aktiv medlem i IFS Göteborg där jag varit ledare för Prospectgrupper samt sitter med i Stigma Watch referensgrupp. Jag är medlem i den nationella prospectgruppen samt aktiv i Stödlinjen och från och med i år medlem i Schizofreniförbundets styrelse.

“JAG ÄR MEDLEM I DEN NATIONELLA PROSPECTGRUPPEN SAMT AKTIV I STÖDLINJEN”

Foto: Ingrid Lindholm

MATS EWERTZON

Privat har jag erfarenhet som anhörig, såväl till person med somatisk sjukdom som till person med psykisk ohälsa.

Yrkesmässigt har jag varit verksam inom psykiatrisk vård, som sjuksköterska, utbildnings- och utvecklingsledare samt projektledare. Därefter var jag under många år lärare vid universitet och högskolor. Jag är nu verksam som forskare/möjliggörare vid Nationellt kompetenscentrum anhöriga (Nka), där jag arbetar med uppdrag gällande anhöriga till personer med psykisk ohälsa.

Jag har under de senaste 30 åren haft intresse för frågor gällande anhöriga till personer med psykisk ohälsa, deras livssituation och erfarenheter av kontakten med psykiatrisk vård. Mitt intresse har under åren lett till att jag haft möjlighet att arbeta i olika projekt och genomfört undersökningar/forskning, bland annat anhörigas erfarenheter av kontakt med vård som utformats enligt olika vårdmodeller; såsom Assertive Community Treatment (ACT) och Resource Group Assertive Community Treatment (RACT). Mitt senaste uppdrag vid Nka är att i samarbete med Nationella arbetsgruppen för Prospect vid Schizofreniförbundet genomföra en systematisk uppföljning av Prospect programmets betydelse för deltagarna.

Jag vill via Schizofreniförbundet på olika sätt bevaka och påverka frågor som kan förbättra levnadsvillkoren och stödet för personer med psykisk sjukdom och deras anhöriga. Jag har speciellt intresse för betydelsen av och uppföljning av stödinsatser riktade till anhöriga.

Foto: Privat

CAMILLA LANG

Jag är egnerfaren med psykisk sjukdom sen tonåren. Mitt engagemang i psykiatrifrågor har växt fram utifrån de behov jag själv haft och även mött hos medpatienter av mer kunskap om psykisk sjukdom.

Jag är utbildad inom humaniora och vet hur viktigt det är att ha en helhetssyn på människor där alla aspekter av livet behöver synliggöras. Jag har egen erfarenhet av hur isolerad man kan bli av att leva med en psykisk sjukdom. Jag vill öka kunskapen om hur viktigt det är att bygga sociala nätverk runt dem som drabbas av psykisk sjukdom.

Jag vill också lyfta att det behövs en hög grad av specialisering och god kontinuitet i vårdkontakt för att öppenvård och slutenvård ska kunna bli läkande. Jag har främst varit aktiv i psykiatrifrågor på sociala medier och hoppas kunna utveckla det i min roll inom Schizofreniförbundet.

“JAG VILL ÖKA KUNSKAPEN OM HUR VIKTIGT DET ÄR ATT BYGGA SOCIALA NÄTVERK RUNT DEM SOM DRABBAS AV PSYKISK SJUKDOM”

Daniel Abrams

Psykolog, Schizofreniförbundet

Det är med glädje och ödmjukhet jag tackat jag till att stå till tjänst som psykolog-resurs för förbundets medlemmar! Tack för förtroendet.

Du som läser det här känner nog alltför väl till de massiva utmaningar som psykosjukdom medför. Främst för den som själv är drabbad och ofta behöver hjälp på många områden av livet. Men det kan också skapa en nästan övermäktig uppgift för de närmaste.

Min egen bakgrund som yrkesperson är att jag mellan 2000 och 2022 arbetade i den offentliga psykosvården i Göteborgsområdet, med både kliniska och ledande uppgifter. Från början arbetade jag vid psykiatriska akutmottagningar i Malmö och sedan i Göteborg. Jag har även undervisat på psykologutbildningen och arbetat med kunskapsöversikter vid Socialstyrelsen en tid.

Sedan några år tillbaka har jag egen verksamhet (Abrams Utbildning) som utbildare/föreläsare och klinisk psykolog, med mottagning i Stockholm och där jag bor i Stora Levene utanför Vara. Jag undervisar också i psykologi och psykiatri på Socialpedagogprogrammet på Vara folkhögskola. Jag är även med och driver facebookgruppen *Anhörigstöd Schizofreni*.

Jag är själv närstående till personer med psykos-tillstånd sedan ett tiotal år. Den ingången till frågorna har förstås påverkat mig mycket. Att känna till hur systemen fungerar underlättar en del. Men i en anhörigroll är man ändå först som sist just anhörig, med allt vad det innebär.

I arbetet träffar jag personer med många olika besvär, som söker psykoterapi. Bland dessa är både personer med schizofreni och närstående. Det som är gemensamt för de flesta insatser är att med stöd av psykologisk kunskap hjälpa till att skapa överblick över den situation personen är i.

Både psykiatriska symtom och naturlig stress och belastning har just den effekten att man tappar översikten över vad man borde göra härnäst. Vad är nästa steg just nu? Vad är det jag borde pröva eller prioritera?

Ofta är grundstrukturen en utredning i miniformat man gör tillsammans:

- Vad är problemet, eller vad har hänt?
- Vilka lösningar eller insatser har prövats hittills?
- Vad gav de för resultat – och varför?
- Går det att förstå vad nästa steg borde vara? Vad är viktigast att prioritera?
- Vilka problem kan man lösa och vilka får man hantera och hitta sätt att acceptera?

I tillägg är alltid sakkunskaper till hjälp. Vi vet numer mycket om vilka insatser som faktiskt är effektiva vid ”schizofreni och schizofreniliknande tillstånd” som frågan är avgränsad i sammanställningen av forskningskunskap. Socialstyrelsen har sammanställt denna kunskap i nationella riktlinjer, 2018. Dessa, tillsammans med erfarenhetsbaserad praxis, finns tillgängliga i de så kallade nationella vård- och insatsprogrammen, varav ett gäller för schizofreni.

Nutida kunskap om schizofreni har ett viktigt tillägg jämfört med hur man traditionellt sett det. Historiskt – och på vissa håll ännu – har man uppfattat de yttre tecknen på ”galenskap” som det huvudsakliga problemet, dvs hallucinationer, vanföreställningar och avvikande beteende som kan ge ett udda intryck.

Men det som mest saboterar livet är de kognitiva nedsättningar som försämrar förutsättningarna för att klara av vardagen (minne, koncentration, initiativ- och abstraktionsförmåga, perspektivtagande m fl). Dessa problem utvecklas ofta i efterförloppet av ett insjuknande och påverkas inte nämnvärt av antipsykotiska läkemedel. Däremot kan strukturerade insatser hjälpa – vissa förmågor kan tränas upp. Andra förmågor kan kompenseras på olika sätt.

Stödet till någon med schizofreni är komplext och innebär ett stort ansvar för alla involverade. Det är normalt med många frågor och ibland en känsla av maktlöshet. Men om stödet kan arrangeras bra runt personen så kan man ofta komma långt. Jag ser fram emot att bidra med de delar jag kan!

ABRAMS UTBILDNING AB

abramsutbildning.se

Hälsosatsning i fokus:

Den metabola mottagningen som bryggan till somatisk vård

TEXT Anna Dimopoulou, överläkare, Xenofon Amatzidis, överläkare, dubbelspecialist i psykiatri och allmänmedicin, Malin Irveros, sjuksköterska **FOTO** Pexels.com

År 2017 publicerade Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin en rapport om överdödlighet i kroppsliga sjukdomar vid schizofreni.

Rapporten visade att personer med schizofreni lever i genomsnitt 12–15 år kortare och har tredubblad risk för hjärt-kärlsjukdomar samt fördubblad risk för cancer. Av de som avled dog 91% av kvinnorna och 82% av männen i kroppslig sjukdom. En stor bidragande orsak är försenad eller utebliven diagnostik, då endast 26% hade fått en diagnos innan dödsfallet, jämfört med 44% i befolkningen i stort. Även efter diagnos får personer med schizofreni ofta sämre vård.

Både Socialstyrelsen och det nationella vård- och insatsprogrammet för schizofreni betonar vikten av stöd i vårdkontakter för att säkerställa adekvat somatisk vård. På Psykosprogrammet Psykiatri Sydväst i Stockholm, som har en specialiserad öppenvårdsenhet med cirka 1000 patienter, varav 700 med kronisk psykos, ser vi att våra patienter ofta har svårt att själva söka somatisk vård och beskriva kroppsliga besvär. I en granskning såg vi att 87% hade minst en betydande somatisk sjukdom, ofta metabolt syndrom. Många behöver hjälp från boendestödare eller närstående för att överhuvudtaget komma till vårdcentralen.

För att möta detta behov har vi i Psykosprogrammet utvecklat arbetssätt för att bättre fånga upp fysisk ohälsa. Vi erbjuder årskontroll med somatiskt status och blodprover, EKG vid behov, samt remisser till vårdcentral vid avvikande fynd. Alla patienter erbjuds även hälso-befrämjande insatser som fysisk aktivitet på recept (FaR) och gruppträning.

Men vi såg att mer behövdes. Därför startade vi under hösten 2024 en integrerad metabol mottagning i samarbete med en läkare som är dubbelspecialist i psykiatri och allmänmedicin. Vi inspirerades av *Centrum för Obesitas* och deras utbildningsprogram. Vår mottagning erbjuder varje månad besök där patienter får en noggrann somatisk bedömning. Läkaren tar en grundlig anamnes om sjukdomar, levnadsvanor, rökning och motion, och gör en utförlig kroppssundersökning. EKG, blodtryck, puls, vikt, BMI och midjemått mäts och blodprover tas. Vid behov ges preventiva råd eller läkemedelsbehandling mot metabolt syndrom. Sjuksköterskan följer upp patienterna var tredje månad.

En utmaning är kostnaderna för nya läkemedel. Medan Metformin är billigt, omfattas inte de nyare viktminskningspreparaten av högkostnadsskyddet,

vilket gör att ekonomin ofta blir ett hinder för patienterna – trots hög motivation att förbättra sin hälsa.

Sedan september 2024 har vi regelbundet följt upp tolv patienter. Vi ser förbättrad metabol profil och viktminskning, samt ökad mo-

tivation och delaktighet hos patienterna. De uttrycker att de blir sedda och respekterade, vilket stärker deras tillit till vården och även främjar deras psykiatriska hälsa.

Att erbjuda somatisk vård i psykiatri är lika grundläggande som att ge god psykiatrisk vård. Vi har påbörjat ett litet men betydelsefullt steg och hoppas att fler liknande initiativ snart slår rot i landet. Just nu blåser det positiva vindar i psykosvården, och det känns hoppfullt att denna patientgrupp äntligen får det fokus de förtjänar. Tillsammans vill vi driva på förändringar som ger psykopatienter den rättvisa och värdiga vård de så länge har saknat. ©

Maria Nyström Agback

Jurist

**VEM SKA TA HAND OM VÅR SJUKE SON
NÄR VI FÖRÄLDRAR INTE LÄNGRE KAN?**

FRÅGA: Vi har tagit hand om vår son på olika sätt i många år sedan han insjuknade. Nu börjar vi föräldrar bli gamla, och en dag kommer vi inte att kunna hjälpa sonen längre. Hur kan vi på bästa sätt förbereda för detta?

SVAR: Ni kan förbereda detta genom att se till så att sonen har så bra stöd som möjligt redan idag. Se till exempel till att han har bostadstillägg på rätt nivå genom att ringa Försäkringskassan på 0771-524 524 och be om hjälp att räkna ut detta. Om han inte redan har insatser som boendestöd och kontaktperson, överväg att ansöka om dessa insatser. Kanske finns det någon person ni och sonen litar på, som kan hjälpa honom framöver med sådant som

vardagsekonomi. Ni kan redan nu be sonen skriva på en fullmakt till den personen, eller ansöka om att personen förordnas som god man för sonen. Ni föräldrar ska skriva varsitt testamente och skriva upp era önskemål om begravning. En kostnadsfri tjänst för detta är Livsarkivet, som ni hittar på www.livsarkivet.se

PERSONLIGA OMBUDS KONFERENS 2025: FRAMTID, UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

TEXT Lars-Erik Palm,
IFS Stockholms län

I mitten av maj samlades personliga ombud (PO) från hela landet till en viktig och välbesökt konferens i Bålsta, arrangerad av yrkesföreningen YPOS.

På agendan stod en rad angelägna frågor om PO-verksamhetens framtid, styrkor och utmaningar i en snabbt föränderlig välfärdsstruktur.

Ett personligt ombud är ett fristående stöd för personer med psykisk funktionsnedsättning. Uppdraget innebär att tillsammans med klienten identifiera behov, samordna insatser och stödja i myndighetskontakter. Rollen har funnits i Sverige i över två decennier och finansieras via ett statligt bidrag till kommunerna. Det är i första hand kommunerna som

ansvarar för PO-verksamheten, men ibland läggs den ut på andra utförare. Till exempel driver lokala IFS-föreningar, tillsammans med RSMH, PO-verksamhet i Skåne och stiftelsen Parasoll norr om Stockholm. Idag finns det omkring 320 personliga ombud i Sverige, fördelade över landets kommuner.

Konferensen tog sin utgångspunkt i frågor om förändrade samhällsstrukturer – exempelvis digitalisering, nya riktlinjer i psykiatrin, en omdanad socialtjänstlag samt förslag om att PO-stöd ska bli biståndsbedömt. Ett centralt panelsamtal belyste just dessa frågor med medverkan från Christina Bohman (tidig nyckelperson för PO), Anki Sandberg (Attention), Anders Molt och Maria Cerci (Socialstyrelsen) samt Lars-Erik Palm (IFS Stockholm).

I panelen lyftes särskilt värdet av PO:s unika klientfokus – där ombudet enbart arbetar på uppdrag av individen. Man betonade också att

den ökande psykiska ohälsan, särskilt bland utsatta grupper, gör stödet viktigare än någonsin. Samtidigt finns oro för framtiden: vad händer om statsbidraget minskar eller villkoren förändras? Flera uttryckte också oro för att kommuner kan vilja skära ner på PO, särskilt då de ekonomiska vinsterna ofta gynnar regionerna medan kommunerna står för kostnaden.

Vikten av att öka förståelsen för PO ute i kommunerna lyftes som en nödvändig åtgärd. Panelen menade att aktörer som SKR kan spela en viktig roll i detta, liksom civilsamhället – till exempel genom att anhängföreningar sprider kunskap om PO:s roll och möjligheter.

Avslutningsvis noterades att regeringen nu startar en försöksverksamhet med oberoende barnombud, inspirerat av just PO-modellen – ett tydligt kvitto på att arbetssättet har bäring långt utanför sin ursprungliga målgrupp.

**Ett ärofyllt uppdrag i europeisk samverkan
– Åsa Konradsson Geuken vald till
president för EUFAMI**

TEXT Återrapportering från deltagarna,
sammanfattat av Susanne Björk Satta

FOTO Åsa Konradsson Geuken

I början av juni stod Schizofreniförbundet värd för EUFAMIs General Meeting 2025 i Stockholm – ett tvådagarsmöte som samlade 48 deltagare från olika delar av Europa. Det blev två intensiva och meningsfulla dagar fyllda av kunskap, engagemang och gemenskap, där fokus låg på att stärka stödet och rättigheterna för anhöriga till personer med psykisk sjukdom.

En av mötets stora höjdpunkter var presentationerna från Schizofreniförbundets erfarenhetsgrupp. Linda Sundell, Stefan Scott-Johansson, Lars Johan Rehn och Peter Johansson delade med sig av sina personliga erfarenheter av att leva med schizofreni. Med stort mod och stark närvaro berättade de om sina livsresor, om sitt viktiga arbete inom förbundet – både lokalt och nationellt – samt om framgångsrika svenska exempel inom svensk psykiatri såsom självvald inläggning, psykiatriambulans, peer-support, NECT (Narrative Enhancement and Cognitive Therapy) och IPS (Individual Placement and Support). Deras insatser rörde och inspirerade hela församlingen.

För att ytterligare stärka gemenskapen arrangerades en båttur i Stockholms skärgård med en tre-rätters middag i midsommarens tecken. Det blev en kväll fylld av samtal, skratt och fördjupade relationer mellan medlemsorganisationerna.

Under mötet presenterades även barnboken ”When the Brain Gets Sick”, skriven av Åsa Konradsson Geuken och Klas Kullander. Boken, som pedagogiskt

förklarar psykisk sjukdom för barn, har tryckts med stöd från EUFAMI och väckte stort intresse bland deltagarna.

Som kronan på verket avslutades mötet med ett enhälligt beslut: Åsa Konradsson Geuken valdes till ny president för EUFAMI. Det var ett ögonblick fyllt av stolthet och framtidstro. Åsa har en unik profil som gör henne särskilt lämpad för uppdraget. Hon är docent i neurofarmakologi vid Uppsala universitet, med mångårig erfarenhet av forskning inom psykiatri. Hon är också själv anhörig, vilket ger hennes engagemang en djupt mänsklig förankring. Som folkbildare har hon gjort psykisk sjukdom begriplig och angelägen för en bred publik, och som samhällsbyggare har hon varit en stark röst i civilsamhället, särskilt i sin roll som ordförande för Schizofreniförbundet.

– Det är en stor ära att få förtroendet att leda EUFAMI. Jag ser fram emot att tillsammans med våra medlemsorganisationer fortsätta stärka familjers röster, driva förändring och skapa en mer inkluderande psykiatri i Europa, säger Åsa Konradsson Geuken.

Kort om EUFAMI

- Grundat 1992
- 39 medlemsorganisationer i 26 länder
- Representerar ca 25 miljoner familjer i Europa

- Arbetar för förbättrad vård, stöd och livskvalitet för personer med psykisk sjukdom och deras anhöriga

eufami.paddlecms.net

Vi på Schizofreniförbundet är oerhört stolta över Åsas nya uppdrag och ser med tillförsikt på den resa hon nu inleder – för Europas familjer och för framtidens psykiatri.

STÖDLINJEN

08-580 000 34

Öppen alla vardagar
Kl. 08:00-21:00
Lördag-söndag
Kl. 12:00-17:00

Att själv drabbas av schizofreni eller annan allvarlig psykisk sjukdom eller att vara närstående till någon som drabbats är ofta en kris som väcker många frågor. Vart ska jag vända mig för att få stöd? Hur ska jag bemöta min sjuka anhöriga? Vad kan jag ställa för krav på vården? Eller behöver du bara någon som lyssnar en stund?

På Schizofreniförbundets stödlinje kan du få vägledning och stöd. Vi som svarar har lång erfarenhet av att möta människor som drabbats av schizofreni eller liknande psykossjukdomar. Du kan vara anonym och du behöver inte vara medlem i Schizofreniförbundet.

Observera att Stödlinjens öppettider kan variera under röda dagar och helgdagar.

schizofreniförbundet

schizofreniforbundet.se